

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
СОЦІАЛЬНО-ЗНАЧИМІ НЕІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ**

Спеціальність: **І9 «Громадське здоров'я»**
Освітньо-професійна програма: **Громадське здоров'я**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 6**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **заочна**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **II (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3,0 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **ОК4 Основи громадського здоров'я**

Кафедра/підрозділ: **кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх**

Керівник освітнього компонента: доц. Усенко Світлага Георгіївна,
email: sh.usenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=6118>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Соціально-значимі неінфекційні хвороби передбачають опанування основних ознак соціально-значимих захворювань, фактори ризику виникнення цих захворювань. Знати перелік соціально значимих захворювань: систем кровообігу; злоякісних новоутворень, нещасних випадків, травм, отруєння; цукровий діабет, ожиріння; психічні розлади; туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД; наркоманія, алкоголізм і нікотинomanія та особливостями нормативно-правового забезпечення при наданні допомоги хворим з даними захворюваннями, вивчити особливості організації надання первинної, спеціалізованої та вузькоспеціалізованої медичної допомоги, стаціонарної та екстреної, а також паліативної та хоспісної допомоги цієї групі хворих, ознайомитись з особливостями організації медичної експертизи втрати працездатності

МЕТА КУРСУ: здобувачі вищої освіти оволодіють медико-соціальним значенням найважливіших неінфекційних захворювань та факторами, які призводять до широкого поширення їх серед населення економічно розвинених країн світу та України. Зможуть охарактеризувати особливості організації медико-санітарної допомоги хворим на ці захворювання та нормативно-правового регулювання допомоги, а також опанування навичок використання цих знань в здійсненні професійної діяльності

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в сфері охорони здоров'я на відповідній посаді
- Знання у сфері громадського здоров'я та організації системи охорони здоров'я, розробки і впровадження належних заходів забезпечення здоров'я населення
- Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я
- Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу

– Формулювати висновки, розробляти прогнози та проводити аналіз впливу детермінант на здоров'я населення (соціальні, економічні, індивідуальні, навколишнього середовища), визначати потреби різних груп населення щодо здоров'я, базуючись на інформації, отриманій із систем епідеміологічного нагляду

– Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з впливом на здоров'я населення детермінант навколишнього середовища (фізичних, радіаційних, хімічних, біологічних та виробничих) та організовувати відповідні заходи, спрямовані на захист здоров'я населення

– Оцінювати вплив соціальних детермінант та основних індивідуальних детермінант здоров'я, розробляти відповідні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення

– Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (2 год.):

Основні ознаки поняття «соціально значимі захворювання» та їх медико-соціальне значення.

Перелік тем практичних занять (12 год.):

1. Основні ознаки поняття «соціально значимі захворювання» та їх медико-соціальне значення.
2. Фактори ризику виникнення проблеми соціально значимих захворювань. Перелік соціально значимих захворювань.
3. Захворювання системи кровообігу, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим.
4. Злоякісні новоутворення, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим.
5. Нещасні випадки, травми, отруєння, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим.
6. Цукровий діабет, його профілактика та організація медичної допомоги хворим.
7. Ожиріння, його профілактика та організація медичної допомоги хворим.
8. Заходи щодо зниження соціальної значущості захворювань даної групи. Глобальний план дій ВООЗ з профілактики неінфекційних захворювань та боротьби з ними на 2013-2020 рр.
9. Підсумкове заняття.

Перелік тем самостійної роботи студента (76 год.)

1. Особливості соціально-значущих захворювань та їх медико-соціальне значення.
2. Фактори ризику, які впливають на виникнення соціально значущих захворювань, їх характеристика. Перелік соціально значущих захворювань.
3. Актуальність захворювань системи кровообігу на сучасному рівні, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим.
4. Причини виникнення злоякісних новоутворення, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим на сучасному рівні.
5. Фактори, які сприяють виникненню нещасних випадки, травм, отруєнь, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим.
6. Виникнення цукрового діабету та ожиріння серед дорослого та дитячого населення, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим.
7. Сучасні фактори, які сприяють виникненню психічних розладів, їх профілактика та організація медичної допомоги хворим.
8. Захворювання на туберкульоз, його профілактика та організація медичної допомоги хворим.
9. Проблема ВІЛ/СНІД на сучасному рівні, його профілактика та організація медичної допомоги хворим.

10. Що сприяє виникненню наркоманії, алкоголізму та нікотиноманії, питання профілактики залежності населення від нікотину, алкоголю та наркотиків та організація медико-соціальної допомоги хворим.
18. Заходи щодо зниження соціальної значущості захворювань даної групи. Глобальний план дій ВООЗ з профілактики неінфекційних захворювань та боротьби з ними на 2013-2020 рр.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем та підготовки доповідей за ними; вивчення нормативних документів, рекомендованих для вивчення різних тем освітнього компоненту; виконання індивідуальних творчих завдань

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Соціальна медицина, громадське здоров'я. навч. посіб. : у 4 т. / за заг. ред. В.А. Огнєва. Харків : ХНМУ, 2023. Т. 2. Громадське здоров'я. 324 с.
2. Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. - Вид. 3 – Вінниця: «Нова книга», 2013. – 560 с.
3. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by RogesDetels, Martin Gulliford, QuarraishaAbdoolKarimand ChorhChuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
4. Medical Statistics at a Glance Text and Workbook. Aviva Petria, Caroline Sabin. – Wiley-Blackwell, 2013. – 288 p.

В.о. зав. кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Катерина Помогайбо